

MILJÖTEKNISK UNDERSÖKNING

Ska utreda om ett område är förorenat och bör göras av en sakkunnig

Det är viktigt att göra utredningen stegvis, både för att få ett bra faktaunderlag och för effektivisering av kostnaderna.

Inled med en orienterande utredning, som ger allmän kunskap om området och en bra grund för provtagning. Om undersökningen visar att området är förorenat ska en bedömning göras ifall åtgärder behöver vidtas. Där ska formulering av åtgärds mål, riskbedömning, åtgärdsutredning, riskvärdering och förslag på åtgärder ingå.

Förorenaren har ansvaret

I första hand, har den som orsakat föroreningen ansvar för att utreda och efterbehandla området. Ansvaret kan ibland delas solidariskt mellan fler verksamhetsutövare.

Finns ingen ansvarig för föroreningen, har den ansvar som utför en åtgärd i det förorenade området. Den som äger fastigheten har ansvar för att ha kunskap om eventuella föroreningar.

Tidig upptäckt minskar kostnaderna

Upptäcks föroreningen tidigt kan den ofta begränsas, liksom omfattningen och kostnaderna för åtgärden. Att dröja med en utredning är många gånger ekonomiskt ofördelaktigt. Föroreningen kan spridas ännu mer vilket ökar både kostnader och risker för miljön och människors hälsa.

Skaffa kunskap om området

Miljötekniska undersökningar sker oftast i samband med fastighetsöverlåtelse, företagsköp, rivning eller uppförande av byggnader och vid olika grävarbeten.

Första steget är en orienterande utredning.

Därefter gör man en översiktlig miljöteknisk undersökning på plats.

En öppen dialog och ett tidigt samråd mellan myndigheten och den som gör undersökningen underlättar ärendegången. Det är undersökaren (fastighetsägare eller verksamhetsutövare) som har ansvar att använda kvalitetssäkrade rutiner och ackrediterade laboratorier samt standardiserade metoder för provtagning och provhantering

Ett annat viktigt ansvar för utföraren är att utvärdera utredningens säkerhet.

1. Gör en orienterande utredning först

Syftet är att avgöra om det är sannolikt att området är förorenat och vilka ämnen som kan förekomma samt deras ursprung och omfattning.

Gör gärna arkivstudier – ta fram verksamhetshistorik, miljöhistorik och områdesbeskrivning först, innan undersökningar görs på plats. Det är bra att intervjua tidigare anställda, verksamhetsutövare och grannar som kan ha värdefull information.

Utredningen ska omfatta områdets geologiska och hydrogeologiska egenskaper samt eventuella föroreningars kemiska och fysikaliska egenskaper.

2. Gör en översiktlig miljöteknisk undersökning på plats

Med ledning av den orienterande utredningen ska en översiktlig miljöteknisk undersökning göras på plats. Upprätta en provtagningsplan, som antingen utgår från verksamhetens processer och var eventuella föroreningar kan finnas eller genom slumpmässiga prover i hela eller delar av det förorenade området. Antalet prov bestäms av områdets storlek och förväntad föroreningsituation. Ett brett spektra av parametrar ska analyseras om det är osäkert vilka föroreningar som kan finnas.

En viktig del i fältarbetet är att noggrant dokumentera jordlagerföljder, avvikande massor, slagg, fyllnadsmaterial, lukter och annat som avviker eller påträffas.

3. Gör en sammanställning och utvärdering av resultaten

Uppgifterna ska sammanställas i en rapport som omfattar både den orienterande utredningen och den översiktliga undersökningen.

Av rapporten ska syftet, undersökningens mål och den planerade markanvändningen framgå tydligt.

Andra uppgifter som också bör ingå i rapporten

- Verksamhetshistoria (årtal och typ av verksamhet)
- Kemikaliehantering (avfall, spill, läckage, olyckor, bränder)
- Förväntade föroreningar och utbredning
- Topografi
- Grundvattenförhållanden
- Naturområden, känsliga arter och skyddsobjekt
- Exponering och spridningsvägar ur hälso- och miljöperspektiv
- Provtagningsplan
- Analysresultat
- Vilka riktvärden som har använts – Naturvårdsverkets eller platsspecifika riktvärden
- Rekommendationer till fortsatt arbete (kompletterande undersökningar, riskbedömning, efterbehandling)
- Utvärdering av utredningens säkerhet

4. Gör en riskbedömning innan efterbehandlingen börjar

Före efterbehandlingen bör riskbedömning, åtgärdsutredning och riskvärdering göras. Då ska föroreningarnas hälso- och miljörisker bedömas. Bedömningen är en viktig del i arbetet med att ta fram åtgärds mål och åtgärdsförslag.

I riskvärderingen ska även hänsyn tas till andra faktorer och intressen, som bästa teknik, ekonomi, kulturvärden med mera.

Naturvårdsverkets rapporter kan ge råd

Naturvårdsverkets Rapport 5978, "Att välja efterbehandlingsåtgärd" beskriver utredningsprocessen i ett förorenat område. Rapport 4918, "Metodik för inventering av förorenade områden" (MIFO) ger råd om hur man stegvis planerar och genomför en undersökning.

I Rapport 5977, "Riskbedömning av förorenade områden" finns vägledning i att bedöma miljö- och hälsorisker.

I Rapport 5976, "Riktvärden för förorenad mark" finns generella riktvärden samt modellbeskrivning och vägledning för beräkning av platsspecifika riktvärden för förorenad mark.

Sök Naturvårdsverkets rapporter om efterbehandling på – <http://www.naturvardsverket.se/>

Sök Länsstyrelsens broschyr "Är ditt område förorenat?" på

– <http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland>

Underrättelse och anmälan om avhjälpandeåtgärd

Så fort en förorening upptäcks ska byggnads- och miljöskyddsnämnden underrättas (enligt 10 kap. 11 § miljöbalken).

En anmälan om avhjälpandeåtgärd ska lämnas till nämnden i god tid (minst sex veckor) innan efterbehandling, markarbeten, schaktning, rivning, muddring eller liknande startar (enligt 28 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).

Ring tfn 011-15 60 60 och beställ blanketter eller sök – www.norrkoping.se/bo-miljo/miljo/blanketter

Debitering

En avgift tas ut för den handläggningstid som bygg och miljökontoret lägger ned i ärendet. Debitering sker i efterhand, enligt en timtaxa som är fastställd av kommunfullmäktige.

Taxan kan beställas på tfn 011-15 60 60 eller sök – www.norrkoping.se/organisation/mal-regler/taxor/

Kontaktinformation

Miljö- och hälsoskydds webbplats

www.norrkoping.se/miljohalsa

Information & rådgivning

Tfn 011-15 60 60

Öppet måndag till torsdag kl. 9.00 – 16.00

fredagar kl. 9.00 – 15.00

Stängt alla dagar mellan kl. 12.00 – 13.00

E-post

byggomiljokontoret@norrkoping.se

BYGG OCH MILJÖKONTORET

Adress 601 81 Norrköping
Tel 011-15 00 00 Fax 011-15 16 66
www.norrkoping.se

